

Nr 37.

Ankom till riksdagens kansli den 28 maj 1942 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 1 § och 2 § 1 mom. förordningen den 3 juni 1938 (nr 360) om lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader m. m.

Genom en den 27 februari 1942 dagtecknad proposition, nr 117, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, föreslagit riksdagen att antaga nedan intagna förslag till förordning angående ändrad lydelse av 1 § och 2 § 1 mom. förordningen den 3 juni 1938 (nr 360) om lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader m. m.

Föredragande departementschefen, statsrådet Möller, har i propositionen anfört följande:

»Förut denna dag har Kungl. Maj:t beslutit till riksdagen avlåta proposition (nr 116) angående anslag till folktandvården för budgetåret 1942/43.

I ett särskilt avsnitt av nämnda proposition behandlas frågan om meddelande av tandvård åt barn, som fullgör skolgång annorstädes än i sin hemort. Det framhålles såsom den mest praktiska utvägen att sådan tandvård meddelas barnet i anslutning till dess skolgång. Förutsättning härför vore emellertid, bland annat, att skyldighet föreläge för barnets mantals-skrivningskommun att till landstinget erlægga den årliga behandlingsavgiften för barnet.

I samband därmed meddelade jag min avsikt att senare anmäla förslag till de ändringar i förordningen den 3 juni 1938 (nr 360) om lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader m. m., som vore erforderliga för att dylik skyldighet skulle kunna anses åligga vederbörande kommun.

Anledningen till att för vinnande av nyssnämnda syfte ändring behöver vidtagas i 1938 års förordning är följande. I 1 § första stycket förordningen stadgas, att, om landsting med bidrag av statsmedel anordnat folktandvård inom kommun, det åligger kommunen att till landstinget erlægga de årliga behandlingsavgifter, vilka, enligt vad därom är särskilt stadgat, belöpa å

till regelbundet deltagande i folktandvården anmälda barn inom kommunen. Skyldigheten att erlægga behandlingsavgifter avser sålunda endast den kommun, inom vilken folktandvården är anordnad. Har barn, som fullgör skolgång annorstädes än i sin hemort, deltagit i tandvård, som ordnats under skolans medverkan, kan hemortskommunen sålunda för närvarande ej åläggas svara för behandlingsavgiften.

I anledning härav har förslag till ändring av nämnda förordning upprättats.

Enligt det upprättade förslaget skulle 1 § första stycket så ändras, att, om barn anmäls till regelbundet deltagande i folktandvård, som landsting anordnat med bidrag av statsmedel, det skulle åligga den kommun, inom vilken barnet vore mantalsskrivet, att till landstinget erlægga den årliga behandlingsavgiften för barnet.

Det föreslagna stadgandet i 1 § första stycket blir enligt 3 § förordningen tillämpligt jämväl där folktandvården anordnats av stad, som icke deltagit i landsting.

De ändringar, som enligt förslaget vidtagits i 1 § andra stycket förordningen, äro av allenast redaktionell innebörd.

Enligt 2 § 1 mom. första stycket förordningen utgår statsbidrag, därest medel för bestridande av avgifter för folktandvård åt obemedlade vuxna anvisats av kommun, »varom i 1 § förmäles», d. v. s. kommun, inom vilken folktandvård anordnats. Med hänsyn till de i förslaget vidtagna ändringarna i 1 § har i förslaget även nyssnämnda stycke så till vida ändrats, att de nyss citerade orden utgått. För att vinna överensstämmelse mellan 1 och 2 §§ har slutligen bestämmelserna i 2 § 1 mom. andra stycket om statsbidrag till tandvård för inom kommunen *kyrkoskrivna* svenska medborgare ändrats att avse inom kommunen *mantalsskrivna* svenska medborgare.

De nu föreslagna ändringarna i förordningen synas böra träda i kraft den 1 juli 1942.»

Propositionen nr 116 har hänvisats till statsutskottet, som i utlåtande nr 90 bland annat hemställt, att riksdagen måtte godkänna de ändrade grunder för anordnande av folktandvård, vilka förordats i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över socialärenden för den 27 februari 1942. Denna hemställan har av riksdagen bifallits.

Utskottet.

Genom statsmakternas nyligen fattade beslut om ändrade grunder för anordnande av folktandvård har fastslagits, att barn, som fullgöra sin skolgång, skola erhålla tandvård på den ort, där skolan är belägen. Såsom i den föreliggande propositionen framhållits torde i anslutning härtill för de fall, då barn, som fullgör skolgång annorstädes än i sin hemort, deltagit i tandvård, som ordnats under skolans medverkan, böra stadgas skyldighet för barnets hemortskommun att svara för behandlingsavgiften. I detta syfte har i propositionen föreslagits, att skyldighet att erlægga denna avgift skall åvila den kommun, inom vilken barnet är mantalsskrivet. Då emellertid

kyrkobokföringen i regel närmare än mantalsskrivningen ansluter sig till den faktiska bosättningen, synes det enligt utskottets mening för undvikande av onödig omgång lämpligare att i stället föreskriva att behandlingsavgiften för barnet skall erläggas av den kommun, där barnet är kyrkoskrivet. Det må även erinras om att enligt folkskolestadgan barn tillhör det skoldistrikt, där barnet är kyrkobokfört.

Iakttages den av utskottet sålunda förordade jämkningen i 1 § i ifrågasvarande förordning, torde anledning icke förefinnas att vidtaga den av Kungl. Maj:t föreslagna ändringen i 2 § 1 mom. andra stycket, varigenom bestämmelserna om statsbidrag skulle komma att avse inom kommunen *mantalsskrivna* i stället för *kyrkoskrivna* svenska medborgare. Genom en sådan ändring skulle för övrigt möjligheterna kunna försvåras för till en kommun inflyttade och där kyrkoskrivna men ännu icke mantalsskrivna personer att erhålla folktandvård.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen, med förklarande att det i propositionen framlagda förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 1 § och 2 § 1 mom. förordningen den 3 juni 1938 (nr 360) om lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader m. m. icke kunnat i oförändrat skick antagas, måtte för sin del antaga följande förslag till

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Förordning

angående ändrad lydelse av 1 § och 2 § 1 mom. förordningen den 3 juni 1938 (nr 360) om lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader m. m.

Häri genom förordnas, att 1 § och 2 § 1 mom. förordningen den 3 juni 1938 om lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader m. m. skola erhålla följande ändrade lydelse.

1 §.

Där barn anmälts till regelbundet deltagande i folktandvård, som lands-
ting anordnat med bidrag av stats-
medel, åligger det den kommun, inom
vilken barnet är *mantalsskrivet*, att till
landstinget erlägga den årliga behand-
lingsavgift, som, enligt vad därom är
särskilt stadgat, skall utgå för barnet.

Där barn anmälts till regelbundet deltagande i folktandvård, som lands-
ting anordnat med bidrag av stats-
medel, åligger det den kommun, inom
vilken barnet är *kyrkoskrivet*, att till
landstinget erlägga den årliga behand-
lingsavgift, som, enligt vad därom är
särskilt stadgat, skall utgå för barnet.

Är barnet varken obemedlat eller mindre bemedlat, äger kommunen uttaga nämnda avgift av vederbörande målsman. Avgiftsbelopp, för vilket kommunen ej äger uttaga ersättning, skall icke vara att anse såsom fattigvård.

2 §.

1 mom. Har kommun anvisat till fattigvård ej hänförliga medel för bestridande av avgifter för folktandvård åt obemedlade vuxna, äger kommunen, enligt vad nedan i detta moment närmare sägs, erhålla ersättning av staten med hälften av kommunens kostnader i sådant hänseende.

Statsbidrag utgår för inom kom- Statsbidrag utgår — — — av tjänste-
munen *mantalsskrivna* svenska med- läkare
borgare, vilka genom intyg från veder-
börande fattigvårdsmyndighet styrkt
sig vara obemedlade, för avgifter, som
avse:

- 1) behandling, som erfordras till
avhjälpande av akuta tandbesvär;
- 2) uttagning av tänder, som ej
kunna eller böra bevaras;
- 3) andra kirurgiska ingrepp, som
ej utan olägenhet kunna uppskjutas;
- 4) nödvändig behandling av tänder,
som böra bevaras;
- 5) behandling av tandköttssjukdomar
och andra inflammationer i munhålan;
- 6) röntgenundersökningar, som be-
finnas nödvändiga; samt
- 7) tandvård på medicinska grunder
enligt intyg av tjänsteläkare.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1942.

Stockholm den 28 maj 1942.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Norman, Tamm, Löfvander, Forslund, Wi-
strand, Olof Carlsson* och *Sten*;

från andra kammaren: fröken *Hesselgren*, herrar *Hage**, *Olovson* i Västerås,
Hallagård, fru *Johansson*, herrar *Larsson* i Östersund, *Håstad* och *Jansson* i Hälle-
fors*.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.